

فی ۷ شوال سنہ ۳۲۶ و فی ۲۰ تشرین اول سنہ ۳۲۴

جمعیت علمیہ اسلامیہ نیک نافر افکاریدر

مدیر مسئول

محمد فطین

سر محرر

فانچ مجیز درہام لرنڈن

مصطفیٰ صبری

صاحب امتیاز

فانچ مجیز درہام لرنڈن

شہری احمد انڈی

مندرجات

اطاولی سیاحتی	طائف	مشروطیت مشورت	عبداللطیف
کرسے تدریس	عارف	علوم اسلامیہ	کوچک جدی
اجتماعیات		کرم ، سماحت ، سخا ، جود	ولدان فائق
مقالہ مخصوصہ	سعید	دین اسلامہ ہدف مناقشہ اولان مسائل	صبری
شرکاتلر	حسن تحسن	کتبخانہ لہ	نورالدین
زبدہ سیاسیات		ادبیات	
		زوالی وطن	خلیل ادیب

نسخہ سی ۵۰ پارہ در

آبونہ اجرتی	استانبول ایچون
ولایات ایچون	برسنہ لک ۷۵ غروش
۸۵ غروش	الی آبلی ۴۰ »
۴۵ »	
ممالک اجنبیہ ایچون	
۱۸ فرانق	
۹۰ »	

درج ایدیلان اوراق اعادہ اولتماز

قارئلرمزہ :

اکثر مقالانہ آیات کریمہ واحادیث نبویہ درج ایدلش بولندیفی نظر اعتبارہ آلنہرق رعایت سزلکدہ بولنامہ سی
رجا اولنور .

تعلیم ایدن شی صوک زمانلرده مدارس مکنت-انه عارض اولان کوستر شسزلکدر . بونک اسبابی ایسه برخیلی شیلر اوله بیلرکه اولردن بعضیلری مدرس نامنه اعتراف اولنان نواقصک مبدائی تشکیل ایدر .

اولا برخیلی وقندنبری مدراسده قیمت تحریک بیلنمه-می و یاخود آرانلما-می .

ثانیاً طلبه-نک درس-لرینه چالیشملری ایچ-ون حالاً یاردم ایدیجی بر مجبوریت و آتیا قارین طوبوره-حق بر موعودیت بولنما-می .

ثالثاً شوامنیت مستقبله-نک فقدانیه منی بو طریقک سالکملری میانسندن ثروت فکر به احسانک برر برر چکیلمی . . حتی فیض نامی بومیندن اخذ ایدن اجله-نک بیله نهایت باشقه طرفک مالی اولوق اوزره طاییناسی .

ایشته مدرسه تحصیلنه عارض اولان وجوق کیمه-لری بک یاکلیش تلقیله سوق ایدن کوستر شسزلک اسباب مسرووده-دن نشئت ایدیور . بوقه بو طریق شمدی به قدر بیکسلیکله ، یعنی حمایه-دن محرومیتله ، یاخود حمایه-کارانک ضعفیه برابرینه انظار نصفت و صمیمیت اوکنده خدائی بر فیضه مظهریتنی محافظه ایتشدر .

مابعدی وار مصطفی صبری

« خزائن منسیه ملیه-مز ،

دن

— عمومی کتاب خانه-لر دآر —

— مصاحبه —

« ونکتب ماقدموا و آثارهم . . . »

شرقک الک روح نواز ، الک نظر فریب مبرآشندن یاد کارلرندن بری-ده عمومی کتاب خانه-لردر . تربیه

کیمه-لری ، مدرسه تحصیلدن عربجه سوبله-مک و یازمق مذکمتک حصولی انتظاره سوق ایدر . اوت ارتحصیلک غایت مترتب-می باشقه برشی اولدینی حالده ذکر اولان مزیتک حصولی-ده . باخصوص بوکون - آرزو ایدیلمز دکلدر .

شونکله-ده برابرکه مدارس تدریس-اتک ، غایه حقیقیه-سی اولان علوم شرعیه نقطه نظرندن دخی اصلاح احتیاجندن وارسته بولندینی ادعا ایتيورز . بز علوم اسلامیه-ده اسلافزدن ، اوتانه-حق درجه-ده کبری قالمشز . آه بز اولنلرک ثروت علومنه حقیقه وارث اوله بیلسه ایدک دین اسلام حقنه حاصل اولان یکی فکرلر ، یکی اعتراضلر اووقت بزم ولوله نامز آرمسند ایشیدیلمه-دن غائب اولور ؛ مهابت علمیه-مزه قارشو تضییق حیایله پارلامدن سوزدی . بو اعتراضلرک ، بوقدرنی ووقفانه اولدینی حالده قبلرده اویانه بیلیمک حتی السنه دوشه بیلیمک حقنه ، حق جسامتیه مظهر اولمی بزم قوای علمیه-مزه استخفاف ایدیلمسندن نشئت ایتشدر . دیمک ایتيورمکه ، مسلمانلرک طریق ترقیده کبری قالمی دینلرندن دکل کندیلرندن ، بلکه دینلریه لایق انسان اوله مادقلرندن ایلری کلدیکی کئی علوم اسلامیه به بر وقتندنبری طاری اولان رواج-مزلق-ده علوم مذکورمه-نک نقصان اهمیتندن ، دنیا-مک انظار حیرت و تقدیری جلوه عدم کفایتندن دکل منسوبیننده اخیراً کوربان نقصان همتدن ایلری کلشدر .

بونکله برابر علوم مذکوره ایچون باشقه درلو ابواب تحصیله مراجعت ایدنلرایسه [هله علوم مذکوره ایله بوسبتون بادهوادن مناسبت اداسنده بولانلره هیچ سوزم یوق] کندیلرینک اهل مدارس درجه-سنه بیله واصل اوله مادقلری آکلاجه-حق قدر اولسون بو علملردن جدی برخط انتساب طوبیه مامشدرلرکه بونک-ده لدی الایجاب انباتی نمکندر . انجق بو خصوصده افکار عمومی-نی

ایدیلمہ ملی در . فکر مزجہ او مجلدات مرغوبہ دہ حقوق
عمومیہ ملت ثابت در .

تأمل اولونسون ! ال یازیلی آثار اجنبیہ دن بزم
کتابخانہ لرزده قاج دانه بولونه بیلیر ؟ یوقدر یا ،
بولونسه بیلہ مطلقا نواوردن دکل در . چونکہ اجانب
فوت فرصت ایدہ جک مخلوقا بدن دکلدر . ملل متمد -
نہ نک چله سی ال یازیلی کتب نفیسہ شریقیہ - شرقک
دیگر آبدانی کبی - حرزجان ایدرلرکن بز اوزملازی
مال موروثی قیسم اعظمی عالم سفاهتہ صرف اولندی
مشہودات ایلہ ثبوت بولان برقاچ بارہ مقابلندہ نیچون
الدن جبقارملی ایدک !

الدن جبقارمقلہ ایشلہ نیلمش اولان برنجی قباحتہ
برده بارہ سنک اسرافی صورتیلہ ایکنجی بر فضاحت
علاوہ سی ایچون دکلکی ؟ آہ ممکن اولسہ ایدی دہ او
کتابلر آتیر ، چالینیر ، صانیلیر ایکن ملتجہ حفظ ایدلسہ
ایدی ! بزہ قالبرسہ اونلر نہ آلا نک نہ صاتانک مالی دکل
ایدی لر چونکہ مشتری قوجہ برملت کتب خانہ سندن
آشیراش مالی آلدینی ایچون عفو اولونماز . بر خطا
ایشلہ یوردی . صاتان دہ قدر بیلیمز برسفیہ ایدی ، سفیہ
مالی وبرمہ مک ایسہ مقتضای امر قرآنی در .

ظن ایدرم : الدن بک اوحوز جبقاراش اوکنوز
عرفان ایچون بویلہ یانوب یایلمق ہر عثمانلی بک وظیفہ -
سی در ، تاکہ : ماضیدن عبرۃ الہرق مستقبلہ انافس آثار
شرقیہ نک حسن حفظہ دقت اولونسون . دقت اولونش
می در کہ اون بش یکر می سہ دن بری اک کوزل ال یازیلی
بیکلرجہ آثار شرقیہ ہب یداعتمام بیکانکانہ کچمش در .
اجانب برده شرقک او قبیل کتب نفیسہ سنک (دہ)
قاب لرینہ عاشق درلر . مسموعز صحیح ایسہ اوقابلردن کہ
ہر بری عثمانی ارباب صنعتک تجلید ونذہبیدہ کی مہارہ
عبیرانہ لرینہ نشانہ در ، یوز ، اوچ یوز ، بش یوز ایرایہ
صاتیلانلری وارمش ! بوصاتش لردہ بوالدن فرصت
قاجپرشلرہ فصل آجیناز ؟

فکریہ نک ، صفای روحک مبعجل خادم لری اولان
واورلردہ محفوظ بولنان مدونات کزینک سیل خروشان
اعتساف حکم فرما اولدینی زمانلردہ کوشمہ خولہ
آلدق لر نی کورن منتسبین علم و ادب نہ دلسوز حسیانہ
نہ قوتی محاکاتہ دوشمکہ ایدیلر . اجداد مزک ہر بری
جہان دکر ال یازیلی تحفہ لر یی دہ شمدی نائل اولدیمز
نکاکہ احرارانہ ایلہ تدقیق ایدرایسہ ک جان گزرا ، ناروا
تسبیات ومسامحاتہ هدف اولدق لر نی کورورز بک
بو بوک بر فکر معرفت پرورانہ ایلہ تأسیس اولمش
کتابخانہ لرمن محتویات نادرہ سنک ، اولکی زمانک
صوکلرندہ قابلری رطوبتلی لرلردہ بولتمقلہ چورومکہ
صفحاتی - ملتک استبداد سابقہ ادراک ایلہ دلیک دشیک
اولمش جکرلری کبی - بیرامقہ باشلامش اولدینی مع التاثر
کورورز .

بوخزائن لاتقانک وقیلہ قدر و قیمت لری بک انی
بیلنہ رک سر تجیل ملتدہ طوتمقلہ اولسنہ رغما دور
سابقہ بر آلائی جاہلک منفعت لری اینتیرقہ لر یی مقابلندہ
فدا ، خراب ایدلسنہ ملتہ ، دینی ، سون هیچ برکیمسہ
راضی اولہ ماز . اما ، مع التأسف بو ، خزینہ لر دکر
مدونات منیفہ - بیکلرجہ ایرایہ یرلسہ بیلہ اوحوز
اولہ جفندن قطع نظر - جوخی یداعتمام اجانبہ کچمشدر
کتبخانہ اجانبہ کی ال یازیلی نسخ نفیسہ شرقیہ وقیلہ
کیم بیلیر ہانکی وجدانسز ، ایمانمزلک قدر و قیمت
بیلیمیزک بر منفعت غیرہ شروعہ مقابلندہ فدا ایدلشدہ
اوت ! منفعت غیرہ مشروعہ . زیرا : اوفائلس مبعجلہ
ملتک دہ برحق حفظ واستفاضہ سی وار ایدی .

اسلاف عظامزلک کوز نوری دوکزلک ، ہر لر تلف
ایدہ رک طباعتک اولدینی و اولدینی زمانلر وجودہ کتیر -
دکلری - ہر بری برشاہد نازان کی خطفہ ابصار
ایدہ جک درجہ دہ آتونلرہ ، بالذیلرہ مستغرق - او ،
آبدات اولنری الدن جبقارمق گستاخانہ بولونان
برسفیمک آمال شیطنت کلایسنہ هیچ بر زمان فدا

بوسیدانك شریح علته كلنجه : ارثا كندیلرینه
بالانقال قیمت ناشناس جبهله احمای طرفندن صانیلان
کتابلر داخل حساب اولماق اوزره باقی قالان کتب
نفیسه کتابخانه لدن نومرولری احمای قابیری فك اید -
یله رك دفتردن اسملری قالدیرلوب صانیلانلردر
ضیاعنه، غیوبته آجیه جق قسمده بودر . زیرا : بونلر
احاد یئنده بولنانلر کی متوسط بلکه عادی یازیلی، ورقله
مزین شیلر اولما یوب سلاطین عظام بهشت مقام حضر -
اتنك بیکلرجه لیرایه تحریر ونذهب ایتدیردکری طراد
قدندنر . مختلف کتب خانه مصادف نظر استفاده من
اولان بونوع آثار جلیله بیله میز اما ندره ونفاستلری
نقطه سندن بها یشیه جك درجیدن برتردرلر .

ایشته بونلرک کاغذلرینه طرز تحریر وترتیب وتخیلید
وتذهیبلرینه باقدججه حیران اولماق ممکن دکلدلر . ایشه
اوروپالیرک اغزلرینك صونى آفیدانده بوجهتدر .
جهلنك معلومی درکه بیکلرجه لیرایه انجیق الله
ایدیله بیان بوقبل مجلاتك محفوظ اولدقلى کتب خانه یه
دور سابق مساحه ، پك يك یوز یوز الی غروش
آیلقلی حفاظ کتب تعین ایدر ایدی ؛ او آدملر یوزی
اونوز غروش بیله ایتمه ن معاشلرله هانکی حاجتلرینی
تسویه ایده بیله جکینی دوشونمکدن وقت بولامازدیلرکه
کتب خانه کی وظیفه لرینه اعتنا ایتسینلر . بویوزدن
او مواقع استفاضه نك اکثری ادباب معارفه کونلرجه
مسدود وانظار قتیقه غیر تابع قالیور ایدی !
واقعا بردقت وقعی مروی کتب خانه سرققلری
اوستنه اسکی معارفجه - حرکت مذبحخانه قیلندن -
مقتشیر تعین اولونوردی . فقط هیات !
« آتی آلان اسکداری کچدی »

او آنتیقه لر برلرندن ، ترکیان چبقار چبقماز تعمیر
اصحیه چبقاریلر چبقاریلماز اوروپا کتاب خانه لرینه
یرلشیمور ایدی . شیمیدی قباحتی کیمه بولاجقز ؟ ینه

کندیزمه ، دکلی ؟! هر منفعت بین کی بزده فائده منی
بیلملی ایدکده خزان ملیه منک ولوبرکوه، پاره منی
بواجانبه کیرمه مک قومیتی، عصیتی حفظ ایتلی ایدک .
— خانه —

حسن نیته مقرون شو حسب حال انشاء الله آتیا
ترقیسی محقق اولان ملت نجیبه منک کوش عرفاننده برطونارده
ارتق ماللر منزه صاحب اولور وتلافی مافات ایدرز .
نورالدین منیر

ادبیات

زوالی وطن

بیکلرجه دن صویدی نه سی وار ایسه چالیدی
کوندن کونه غیرتکش اقبالی آزالدی
امداد ایده جکدرده بتون غفلته طالیدی
ما یوس امل بستر محتده بوکالیدی
بیچاره وطن ایشه بوکون برنفس آلدی
احیایی بش اون سوکیلی اولادینه قالدی

§

آجش خونه جسمنه بیک یاده خونباش
اوشمش باشنه خیرالاماش برسوری اویش
رحمت او قودور کندینه اول فرقه ده نباش
نمرود ایله حجاج اوله ماز آتله باداش
بیچاره وطن ایشه بوکون برنفس آلدی
احیایی بش اون سوکیلی اولادینه قالدی

§

اب تشنه یازق نار تحسّر ایله یانمش
یتیمش ارمیش ظلم ایله باقی قانه یوئانمش